

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

КРАСНОЩЕКО ВІКТОРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

**ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ
ВІДНОСИН В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ГЕОДЕЗІЇ КАРТОГРАФІЇ ТА КАДАСТРУ)**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Корупцією в сучасній Україні глибоко уражені практично усі сфери державного управління та суспільних відносин. Це явище в нашій державі набуло системного характеру. Корупція в Україні є серйозною перешкодою для її подальшого якісного розвитку. Високий рівень корупції руйнує основоположні принципи побудови цивілізованих взаємовідносин в середині України, які полягають у верховенстві права, справедливому розподілі державних ресурсів та створенні рівних можливостей для населення.

В сучасних умовах, корупція стала чинником, який реально загрожує національній безпеці України, її конституційному строю. Корупція негативно впливає на різні сторони суспільного життя: економіку та політику, державне управління та громадянське суспільство, соціальну і правову сфери, міжнародні відносини, тощо. Однак корупція й хабарництво у сфері земельних відносин на теперішній час, з урахуванням можливого відкриття ринку землі, є найпоширенішим економічним злочином. Так зокрема, чиновники-корупціонери використовуючи своє службове становище, вимагають неправомірну вигоду за отримання наказів про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення однієї й тієї ж земельної ділянки кільком громадянам. В подальшому, ця ситуація створює умови для проведення своєрідного корупційного конкурсу між претендентами на отримання землі у власність під час вирішення питання щодо затвердження проекту землеустрою відповідним органом, який передає земельні ділянки державної або комунальної власності.

Саме ці обставини й обумовлюють актуальність та практичну значимість дослідження проблеми запобігання і протидія корупції у сфері земельних відносин в Україні (на прикладі Державної служби України з питань геодезії картографії та кадастру).

Під час написання магістерської роботи досліджено та проаналізовано наукові роботи таких українських вчених: О.Ю. Бусол, В.М. Гарашук, П.Т. Гега, І.П. Голосніченко, О.Л. Горган, О.В. Гулак, А.Р. Рафальський, Ю.В. Дмитрієв, П.Ф. Кулинич, М.І. Калмик, Н.С. Карпов, С.В. Куренда, А.Г. Мартин, М.І. Мельник, А.М. Новак, С.О. Павленко, А.С. Політова, М.В. Руденко, О.М. Сахань, О. Скомаров, С.Г. Стеценко А.Л. Тіньков, О.В. Ткаченко, К. Хромова, Н.Ю. Цвіркун, та ін., які стали науково-теоретичною основою даної праці.

Проте комплексні дослідження проблеми протидії корупційним проявам у сфері земельних відносин в Україні в структурі Державної служби України з питань геодезії картографії та кадастру (далі – Держгеокадастр) здебільшого залишалися поза увагою

дослідників.

Мета і завдання дослідження. Основною метою даної роботи є визначення особливостей протидії корупційними проявам у сфері земельних відносин в Україні на прикладі Держгеокадастру, оцінки запроваджених механізмів боротьби з корупцією та розробці рекомендацій із вдосконалення заходів з її подолання.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити стан наукової розробки проблеми запобігання корупції у сфері земельних відносин;
- розкрити поняття, сутність та причини виникнення корупції у сфері земельних відносин;
- проаналізувати нормативно-правову базу запобігання та протидії корупційним проявам у сфері земельних відносин в Україні;
- охарактеризувати механізми запобігання і протидії корупції у сфері земельних відносин на прикладі Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру;
- визначити проблеми запобігання і протидії корупції у сфері земельних відносин в Україні на прикладі Держгеокадастру;
- запропонувати можливі шляхи вдосконалення протидії корупції в у сфері земельних відносин в Україні на прикладі Держгеокадастру.

Об'єктом дослідження є корупція як суспільно-політичне явище та суспільні відносини, що виникають у процесі протидії корупційним проявам у сфері земельних відносин в Україні в структурі Держгеокадастру.

Предметом дослідження є організаційно-правові засади протидії корупційним проявам у сфері земельних відносин на прикладі Держгеокадастру.

Методи дослідження. Дана робота ґрунтується на використанні загальнонаукових (аналіз і синтез, збір, обробка та систематизація матеріалів з даної тематики, метод узагальнення та метод аналогії) та спеціальних методів (порівняльний, структурний та системний аналіз).

Методи системного та структурного аналізу були використані при дослідженні сутності категорій корупції, антикорупційних заходів, узагальненні впливів корупції на розвиток держави і суспільства.

Системний підхід є методологічною основою всієї роботи й використовується для вирішення більшості завдань дослідження. Застосування системного підходу забезпечило теоретичне узагальнення наукових поглядів вітчизняних вчених, присвячених проблемі

корупції та ефективних шляхів боротьби з нею. Для аналізу законодавчих актів та нормативних документів використовувався системно-аналітичний метод.

Сукупність цих та інших методів і прийомів дала змогу забезпечити всебічне вивчення проблеми та нинішнє становище сучасної системи протидії корупційним проявам у сфері земельних відносин на прикладі Держгеокадастру.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в комплексному дослідженні теоретичних і організаційних аспектів здійснення протидії корупційним проявам у галузі земельних відносин в Україні. Це дало можливість провести комплексний аналіз щодо проблеми протидії корупційним проявам у Держгеокадастрі.

У Магістерській роботі:

- уточнено поняття «корупції у сфері земельних відносин», під якою слід розуміти соціальне, економічне, правове, політичне явище, сутність якого полягає у можливості використання суб'єктами земельних правовідносин (як правило службовими особами органів державної влади чи органів місцевого самоврядування) наданих їм службових повноважень у земельних правовідносинах чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди;

- запропоновано вдосконалити боротьбу з корупцією у сфері земельних відносин в Україні шляхом передбачення у законодавстві процедури оскарження результатів кваліфікаційного іспиту інженерами-землевпорядниками та інженерами-геодезистами, але не лише до суду (який вирішує питання лише щодо дотримання законодавства при складанні іспиту), а й по суті, наприклад, до органу, який складався б з компетентних фахівців та які б могли перевірити правильність рішення кваліфікаційної комісії щодо оцінки знань претендентів; та шляхом формування у працівників Держгеокадастру, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держгеокадастру, добросовісної, етичної поведінки, правової свідомості, нетерпимого, негативного ставлення до корупції як суспільно небезпечного явища, що призводить до руйнування нашої державності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що пропозиції й висновки дослідження можуть бути використані для подальшого науково-теоретичного дослідження особливостей подолання корупції в сфері земельних відносин в сучасній Україні та вдосконалення законодавства, зокрема, у сфері регулювання земельних відносин в Україні.

Структура магістерської роботи обумовлена метою, завданнями і логікою дослідження і складається з вступу, трьох розділів, що мають шість підрозділів,

висновків, списку використаних джерел. Список використаних джерел складає 92 найменування.

Загальний обсяг роботи становить 106 сторінок, з яких обсяг основного тексту – 93 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми магістерського дослідження, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, його наукова новизна і практичне значення отриманих результатів, наводяться відомості про апробацію, особистий внесок автора дослідження, структуру обсяги роботи.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади запобігання виникненню корупції у сфері земельних відносин в Україні» охарактеризовано проблематику та джерельну базу дослідження протидії корупційним проявам у сфері земельних відносин в Україні.

Підрозділ 1.1. «Стан наукової розробки проблеми запобігання корупції у сфері земельних відносин» присвячений аналізу стану наукової розробки проблеми у вітчизняній та зарубіжній науці.

Важливою групою джерел для написання магістерської роботи є напрацювання вітчизняних науковців (О.Ю. Бусол, В.М. Гаращук, П.Т. Гега, І.П. Голосніченко, О.Л. Горган, О.В. Гулак, А.Р. Рафальський, Ю.В. Дмитрієв, П.Ф. Кулинич, М.І. Калмик, Н.С. Карпов, С.В. Куренда, А.Г. Мартин, М.І. Мельник, А.М. Новак, С.О. Павленко, А.С. Політова, М.В. Руденко, О.М. Сахань, О. Скомаров, С.Г. Стеценко А.Л. Тіньков, О.В. Ткаченко, К. Хромова, Н.Ю. Цвіркун, та ін.), а також нормативно-правові акти: закони України, укази Президента, постанови й розпорядження Кабінету Міністрів, міжнародні акти, що регламентують протидію та запобігання корупції, розпорядчі документи, які розроблені Держгеокадастром.

Зроблено висновок, що на даний час багато науковців і практиків вивчають сутність корупції в системі органів державної влад, аналізують механізми і нормативно-правове регулювання її мінімізації, визначають проблеми та обґрунтовують шляхи подолання корупції в Україні.

Водночас спеціальні комплексні дослідження щодо запобігання і протидії корупції у сфері земельних відносин в Україні на прикладі Держгеокадастру, оцінки запроваджених механізмів боротьби з корупцією та розробці рекомендацій із вдосконалення заходів з її подолання практично відсутні. Ці обставини і визначили вибір теми магістерської роботи, об'єкта, предмета та мети дослідження.

У підрозділі 1.2. «Поняття, сутність та причини виникнення корупції у сфері земельних відносин» - розглянуто зміст, сутність та соціальні аспекти корупції та досліджено причини виникнення корупції у сфері земельних відносин.

З'ясовано, що корупцією у земельних правовідносинах є соціальне, економічне, правове, політичне явище, сутність якого полягає у можливості використання суб'єктами земельних правовідносин (як правило службовими особами ОДВ чи ОМС) наданих їм службових повноважень у земельних правовідносинах чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди. При цьому одразу ж обумовимо, що мета, яку прагнуть досягнути інші суб'єкти, насамперед, фізичні особи, у таких корупційних правовідносинах з владними суб'єктами, не обов'язково повинна бути протиправною. Вона цілком може відповідати законодавству та полягати у реалізації їх законних прав та інтересів, які через існування корупції за певних умов взагалі можуть бути нереалізовані. Однак протиправним у корупційних правовідносинах завжди є спосіб досягнення цієї мети, а саме шляхом надання (одержання) корупційної вимоги.

Зроблено висновок, що недосконалість земельного законодавства є головним корупційним ризиком у земельних відносинах, який зумовлює існування майже усіх інших корупційних ризиків. Відтак, удосконалення земельного законодавства є надзвичайно важливим у процесі запобігання корупції у сфері земельних правовідносин, адже усунення цієї недосконалості є чи не найголовнішим завданням правової науки та правотворчої діяльності. Поряд з недосконалістю земельного законодавства, як загального корупційного ризику, необхідно виокремити й інші причини корупції у земельній сфері, а саме:

- 1) неефективне державне управління та складність управлінських процедур;
- 2) невинуватена наявність дискреційних повноважень у ОДВ та ОМС;
- 3) невинуватене делегування функцій державного управління суб'єктам господарювання;
- 4) відсутність ефективної системи захисту прав суб'єктів земельних правовідносин.

Вважається, що надзвичайними корупційними ризиками у сфері земельних відносин характеризуються процедури відведення земельної ділянки, проведення земельних торгів, державної реєстрації земельної ділянки.

У другому розділі «Особливості запобігання корупції у сфері земельних відносин в Україні (на прикладі Держгеокадастру)» досліджено історичний розвиток законодавства України щодо протидії корупційним проявам, де зазначено, що базовою складовою успішної протидії таким проявам у системі державної служби є належне антикорупційне законодавство. Визначено етапи його розвитку. Розглянуто систему протидії корупційним

проявам в Держгеокадастрі. Подано визначення корупційним ризикам, з'ясовано передумови їх виникнення. Визначено механізми запобігання корупції, що вживаються Держгеокадастром:

- 1) Впровадження принципу екстериторіальності при погодженні проєктів землеустрою щодо відведення земельної ділянки.
- 2) Впровадження електронного урядування, зокрема – електронних адміністративних послуг.
- 3) Створення механізму захисту осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції (викривачів).
- 4) Оптимізація структури Держгеокадастру.
- 5) Проведення відкритого конкурсного відбору та заміщення вакантних посад.
- 6) Проведення електронних земельних аукціонів при передачі земельних ділянок у власність/оренду;
- 7) Прозорість прийняття рішень щодо розпорядження землями.

Передбачається, що найкраще тримати під контролем держслужбовців може інформоване та небайдуже суспільство. Для подолання корупційних проявів потрібні політична воля і громадянська активність.

У підрозділі 2.1. «Нормативно-правова база запобігання та протидії корупційним проявам у сфері земельних відносин в Україні»

Підсумовуючи дослідження антикорупційної нормативно-правової бази в Україні можна зробити висновок, що для реалізації одного з визначальних аспектів сучасної державної політики в Україні щодо реформування системи запобігання і протидії корупції створена та впроваджена суттєва нормативно-правова база.

Зроблено висновок, що недосконалість земельного законодавства є головним корупційним ризиком у земельних відносинах, який зумовлює існування майже усіх інших корупційних ризиків. Відтак, удосконалення земельного законодавства є надзвичайно важливим у процесі запобігання корупції у сфері земельних правовідносин, адже усунення цієї недосконалості є чи не найголовнішим завданням правової науки та правотворчої діяльності.

У підрозділі 2.2. «Механізми запобігання і протидії корупції у сфері земельних відносин на прикладі Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру» визначено зміст поняття «механізм запобігання та протидії корупції» як системи цілеспрямованих дій посадових осіб органів центральної та місцевої публічної влади, службовців силових структур та представників громадянського суспільства, спрямованих на забезпечення конституційних прав і свобод людини та укріплення

демократичних європейських цінностей, виховання громадянської нетерпимості до проявів корупції, попередження й невідворотне покарання корупційних державно-владних відносин.

Розглянуто механізми запобігання корупції які застосовуються Держгеокадастром, та визначено корупційні ризики, що існують в його діяльності.

У третьому розділі «Проблеми та перспективи запобігання і протидії корупції у сфері земельних відносин в Україні (на прикладі Держгеокадастру)» наведено особливості та основні проблеми у галузі запобігання і протидії корупції в Держгеокадастрі та основні заходи з реалізації політики запобігання та протидії корупції у сфері діяльності Держгеокадастру.

З'ясовано, що загальною проблемою можна назвати, зокрема, множинність органів, що розпоряджаються державними земельними ділянками, що, звичайно, накладає свій відбиток на процедуру розпорядження землями. Також більшість державних та єдиних реєстрів (кадастрів) в Україні вже давно ведуться у електронній формі, існує проблема відсутності інформаційної взаємодії між ними, внаслідок чого інформація почасти дублюється, а зацікавлені особи змушені витратити час та ресурси для внесення до реєстрів інформації, яка вже міститься в інших реєстрах.

Проблемою, що стимулює корупцію у сфері оцінки земель, є недосконалі методики проведення цієї оцінки, причому як нормативної, так і експертної. Слід передбачити правила простого та необтяжливого визначення вартості земельних ділянок з метою оподаткування.

Визначено шляхи вдосконалення боротьби с корупцією в системі органів державної влади України, на прикладі Держгеокадастру.

Обґрунтовано, що діджиталізація частини функцій Держгеокадастру, може розірвати корупційні ланцюжки і зробити системну корупцію неможливою. Це довів пілотний проект по екстериторіальності погодження проектів землеустрою.

Зроблено висновок, що незважаючи на високий рівень корупції в органах Держгеокадастру вирішити проблему корупції все ж таки можливо, для цього необхідно проводити послідовну, системну роботу з розробки та впровадження правових, організаційних та інших механізмів запобігання і протидії корупції.

У підрозділі 3.1. «Особливості та основні проблеми у сфері запобігання і протидії корупції в Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру» доведено, що на сьогодні існує низка проблем у сфері боротьби із корупцією в системі Держгеокадастру. До ключових проблем відносять нормативно-правові недоліки у сфері земельних відносин та державного контролю за використанням і охороною земель,

відповідальності за порушення земельного законодавства. А також безоплатну приватизацію земель державної та комунальної власності механізм якої є надзвичайно недосконалим – він не забезпечує для громадян рівних можливостей для набуття і реалізації прав на землю, а також стає причиною нерівного перерозподілу земельних ресурсів. Складною та забюрократизованою є процедура розроблення, експертизи та затвердження технічної документації із оцінки земель, що значно ускладнює процедуру оцінки, стримує темпи її проведення та збільшує вартість послуг з оцінки для кінцевих споживачів – власників земельних ділянок та землекористувачів (особливо за межами населених пунктів), а також створює широкий простір для зловживань чиновників. Організаційна складність процедури зміни цільового призначення земельних ділянок приватної власності разом з наявністю значної кількості дискреційних повноважень органів влади сприяє тому, що така процедура в Україні наскрізь просочена корупцією. За кожен випадок зміни цільового призначення земельних ділянок встановлюються хабарі.

У підрозділі 3.2. «Шляхи вдосконалення боротьби з корупцією в системі органів державної влади України (на прикладі Держгеокадастру)» показано, що Держгеокадастр, якій знаходиться в центрі системи земельних відносин, не тільки потрапляє під зміни які впроваджує новий Уряд, а й реалізує більшу частину з них.

Держгеокадастром розроблено законопроект, який передбачає децентралізацію у сфері земельних відносин і скорочує кількість органів, які можуть розпоряджатись землями за межами населених пунктів, до двох, а саме органів МС та КМУ, а за Держгеокадастром залишити функцію контролю за використанням земельних ресурсів та можливість оскаржувати рішення органів МС в разі порушень земельного законодавства.

Запропоновано наступні шляхи вдосконалення боротьби з корупцією в Держгеокадастрі:

- мінімізувати контакт зацікавлених осіб з кадастровими реєстраторами, забезпечивши розміщення максимального обсягу відомостей з Державного земельного кадастру у відкритому доступі, автоматизувати, по можливості, процес внесення даних до Державного земельного кадастру;

- відмовитись від дозвільного порядку розроблення всіх видів землевпорядної документації при наданні земельних ділянок державної та комунальної власності. З метою забезпечення некорупційності земельних відносин, їх оптимального регулювання при відмові від дозвільного порядку розроблення землевпорядної документації запропоновано здійснювати у ДЗК попередню реєстрацію земельної ділянки за заявою заінтересованої особи з подальшою її державною реєстрацією при прийнятті органами державної влади чи органами МС рішення про надання земельної ділянки у власність чи користування;

- у законодавстві доцільно було б передбачити процедуру оскарження результатів кваліфікаційного іспиту інженерами-землевпорядниками та інженерами-геодезистами, але не лише до суду (який вирішує питання лише щодо дотримання законодавства при складанні іспиту), а й по суті, наприклад, до органу, який складався б з компетентних фахівців та які б могли перевірити правильність рішення кваліфікаційної комісії щодо оцінки знань претендентів;

- формувати у працівників Держгеокадастру, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держгеокадастру, добросовісної, етичної поведінки, правової свідомості, нетерпимого, негативного ставлення до корупції як суспільно небезпечного явища, що призводить до руйнування нашої державності.

ВИСНОВКИ

Відповідно до визначених у магістерській роботі мети і завдань отримані результати, які в сукупності вирішують важливе наукове завдання щодо протидії корупційним проявам в галузі земельних відносин, на прикладі Держгеокадастру.

В узагальненому вигляді вони зводяться до таких теоретичних і практичних висновків:

1. З'ясовано, що сьогодні велика кількість науковців досліджують сутність корупції в системі органів публічної влади, аналізують міжнародний досвід боротьби з цим явищем та вітчизняні механізми і нормативно-правове регулювання даної проблеми, визначають причини та обґрунтовують шляхи подолання корупції в системі органів державної влади та місцевого самоврядування. Однак, комплексних досліджень проблеми запобігання і протидії корупції у сфері земельних відносин в Україні в українській науковій думці практично не має.

2. Корупцією у земельних правовідносинах є соціальне, економічне, правове, політичне явище, сутність якого полягає у можливості використання суб'єктами земельних правовідносин (як правило службовими особами органів державної влади чи органів місцевого самоврядування) наданих їм службових повноважень у земельних правовідносинах чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди.

Поширеність корупції в у сфері земельних відносин в Україні майже однакова в усіх регіонах України і є доволі значною. Причинами корупції в Держгеокадастрі є політичний вплив; суперечливе і неоднозначне законодавство, незадовільне грошове забезпечення; відсутність належного контролю та нагляду; низька загальна-правова

культура працівників.

3. На підставі аналізу чинної нормативно-правової бази у сфері протидії корупції, з'ясовано, що в 2014-2015 роках в Україні прийнято низку принципово нових антикорупційних законів, які розроблені на основі найкращого світового досвіду. Ними, зокрема, передбачене створення нових державних органів, функціональним призначенням котрих є як запобігання корупції (йдеться про Національне агентство з питань запобігання корупції), так і безпосередньо прискікання її проявів (НАБУ, САП).

Базовими актами, що визначають основні засади протидії та запобігання корупції в Україні в земельній сфері є Конституція України, ЗУ «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки», «Про запобігання корупції», «Про Національне антикорупційне бюро України», накази Держгеокадастру та інші.

4. Встановлено, що Держгеокадастр використовує низку механізмів запобігання корупції у сфері земельних відносин. Зокрема, це запровадження принципу екстериторіальності при погодженні проєктів землеустрою щодо відведення земельної ділянки; надання безконтактних адміністративних послуг; творення механізму захисту осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції (викривачів); оптимізація структури Держгеокадастру; відкритість конкурсного відбору та заміщення вакантних посад; проведення аукціонів при передачі земельних ділянок у власність чи оренду; прозорість прийняття рішень щодо розпорядження землями. З метою створення ефективних механізмів запобігання та протидії корупції та посилення громадського контролю та задля виявлення порушень в сфері земельних відносин на сайті Держгеокадастру оприлюднено наступні дані: рішення, щодо розпорядження землями сільськогосподарського призначення державної власності, висновки про розгляд проєктів землеустрою щодо відведення земельних ділянок та висновки експертизи землевпорядної документації, дані щодо запланованих заходів здійснення державного контролю за використанням та охороною земель та їх результатів та згодом стане доступною інформація щодо видачі дозволів на зняття та перенесення поверхневого (родючого) шару ґрунту.

5. Доведено, що на сьогодні існує низка проблем у сфері боротьби із корупцією в системі Держгеокадастру. До ключових проблем відносять нормативно-правові недоліки у сфері земельних відносин та державного контролю за використанням і охороною земель, відповідальності за порушення земельного законодавства. А також безоплатну приватизацію земель державної та комунальної власності механізм якої є надзвичайно недосконалим – він не забезпечує для громадян рівних можливостей для набуття і

реалізації прав на землю, а також стає причиною нерівного перерозподілу земельних ресурсів. Складною та забюрократизованою є процедура розроблення, експертизи та затвердження технічної документації із оцінки земель, що значно ускладнює процедуру оцінки, стримує темпи її проведення та збільшує вартість послуг з оцінки для кінцевих споживачів – власників земельних ділянок та землекористувачів (особливо за межами населених пунктів), а також створює широкий простір для зловживань чиновників. Організаційна складність процедури зміни цільового призначення земельних ділянок приватної власності разом з наявністю значної кількості дискреційних повноважень органів влади сприяє тому, що така процедура в Україні наскрізь просочена корупцією. За кожен випадок зміни цільового призначення земельних ділянок встановлюються хабарі.

6. Задля вирішення проблем у системі запобігання і протидії корупції у сфері земельних відносин в Україні необхідно:

- мінімізувати контакт зацікавлених осіб з кадастровими реєстраторами, забезпечивши розміщення максимального обсягу відомостей з Державного земельного кадастру у відкритому доступі, автоматизувати, по можливості, процес внесення даних до Державного земельного кадастру;

- відмовитись від дозвільного порядку розроблення всіх видів землевпорядної документації при наданні земельних ділянок державної та комунальної власності. З метою забезпечення некорупційності земельних відносин, їх оптимального регулювання при відмові від дозвільного порядку розроблення землевпорядної документації запропоновано здійснювати у ДЗК попередню реєстрацію земельної ділянки за заявою заінтересованої особи з подальшою її державною реєстрацією при прийнятті органами державної влади чи органами МС рішення про надання земельної ділянки у власність чи користування;

- у законодавстві доцільно було б передбачити процедуру оскарження результатів кваліфікаційного іспиту інженерами-землевпорядниками та інженерами-геодезистами, але не лише до суду (який вирішує питання лише щодо дотримання законодавства при складанні іспиту), а й по суті, наприклад, до органу, який складався б з компетентних фахівців та які б могли перевірити правильність рішення кваліфікаційної комісії щодо оцінки знань претендентів;

- формувати у працівників Держгеокадастру, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держгеокадастру, добросовісної, етичної поведінки, правової свідомості, нетерпимого, негативного ставлення до корупції як суспільно небезпечного явища, що призводить до руйнування нашої державності.

АНОТАЦІЯ

Краснощєко В.О. «Запобігання і протидія корупції у сфері земельних відносин в Україні».– На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2019.

В магістерській роботі розкрита сутність та соціальні аспекти корупції та досліджено причини виникнення корупції у сфері земельних відносин.

З'ясовано, що корупцією у земельних правовідносинах є соціальне, економічне, правове, політичне явище, сутність якого полягає у можливості використання суб'єктами земельних правовідносин (як правило службовими особами органів державної влади чи органів місцевого самоврядування) наданих їм службових повноважень у земельних правовідносинах чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди. При цьому одразу ж обумовимо, що мета, яку прагнуть досягнути інші суб'єкти, насамперед, фізичні особи, у таких корупційних правовідносинах з владними суб'єктами, не обов'язково повинна бути протиправною. Вона цілком може відповідати законодавству та полягати у реалізації їх законних прав та інтересів, які через існування корупції за певних умов взагалі можуть бути нереалізовані. Однак протиправним у корупційних правовідносинах завжди є спосіб досягнення цієї мети, а саме шляхом надання (одержання) корупційної вимоги.

Зроблено висновок, що недосконалість земельного законодавства є головним корупційним ризиком у земельних відносинах, який зумовлює існування майже усіх інших корупційних ризиків. Відтак, удосконалення земельного законодавства є надзвичайно важливим у процесі запобігання корупції у сфері земельних правовідносин, адже усунення цієї недосконалості є чи не найголовнішим завданням правової науки та правотворчої діяльності.

Досліджено історичний розвиток законодавства України щодо протидії корупційним проявам, де зазначено, що базовою складовою успішної протидії таким проявам у системі Державної служби є належне антикорупційне законодавство. Визначено етапи його розвитку.

Розглянуто систему протидії корупційним проявам в Держгеокадастрі. Подано визначення корупційним ризикам, з'ясовано передумови їх виникнення. Визначено механізми запобігання корупції, що вживаються Держгеокадастром.

Обґрунтовано, що діджиталізація частини функцій Держгеокадастру, може розірвати корупційні ланцюжки і зробити системну корупцію неможливою. Це довів

пілотний проект по екстериторіальності погодження проектів землеустрою.

Значні прорахунки в протидії корупційним проявам у галузі земельних відносин в Україні є реальністю сьогодення, а тому потрібне негайне виправлення такого стану. Можливі шляхи цього визначені в даній магістерській роботі.

Ключові слова: корупція, хабарництво, корупційні ризики, механізми запобігання і протидії корупції у сфері земельних відносин, Держгеокадастр.

SUMMARY

Krasnoshcheko V.O. "Prevention and counteraction of the corruption as regards the landed relations in Ukraine" .- On rights for a manuscript.

Master's degree work on the receipt of educational degree master's "degree". Petro Mohyla Black Sea State University - Mykolaiv, 2019.

At work exposed essence and social aspects of corruption and reasons of origin of corruption are investigational in the field of the landed relations.

It is found out, that corruption in landed legal relationships is the social, economic, legal, political phenomenon. Essence of that phenomenon consists of possibility to use the landed legal relationships (as a rule by the official persons of public or organs of local self-government authorities) of the official plenary powers in the landed legal relationships or possibilities related to them given to them subjects with the aim of receipt of illegal benefit. Thus will stipulate at once, that aim, that other subjects aim to attain, first of all, physical persons, in such corruption legal relationships with imperious subjects, not necessarily must be illegal. It fully can answer a legislation and consist in realization of them legal rights and interests that through existence of corruption at certain terms in general can be unrealized. However illegal in corruption legal relationships always is a method of achievement of this aim, namely by the grant (receipt) of corruption requirement.

Drawn conclusion, that imperfection of land legislation is a main corruption risk in the landed relations, which predetermines existence almost all other corruption risks. Consequently, an improvement of land legislation is extraordinarily important in the process of prevention of corruption in the field of the landed legal relationships, in fact a removal of this imperfection is the how hard not the most important task of legal science and in the law-making activity.

Historical development of legislation of Ukraine is investigational in relation to counteraction to the corruption displays, where it is marked that the base constituent of successful counteraction to such displays in the system of Government service is the proper anticorruption legislation. The stages of him are certain to development.

The system of counteraction to the corruption displays is considered in State Geodetical

Cadaster. Determination to the corruption risks is given, pre-conditions of their origin are found out. Mechanisms are certain preventions of corruption, that is used by State Geodetical Cadaster.

Reasonably, that digitalization part of functions of State Geodetical Cadaster can tear corruption chain lets and do a system corruption impossible. It was led to by a pilot project on exterritorialy of concordance of projects of organization of the use of land.

Considerable miscalculations in counteraction to the corruption displays in industry of the landed relations in Ukraine are reality of present time, and the immediate correction of such state is needed that is why. The possible ways of it are certain in this master's degree work.

Keywords: corruption, bribery, corruption risks, mechanisms of prevention and counteraction to the corruption in the field of the landed relations

Анотація українською мовою - обсяг 2 813 знаків, англійською 2 735 знаків.